

Пам'ятайте

про

Україну!

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИКСВОБОДА
UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Свобода", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюз: (201) 481-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250

PIK LXXXVI

Ч. 169

ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК.

СУБОТА, 28-го ЛИПНЯ 1979

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK,

SATURDAY, JULY 28, 1979

No. 169

VOL. LXXXVI.

ВАЛЕНТИН МОРОЗ
І ПЕТРО ВІНС СВІДЧИЛИ
В КОНГРЕСОВІЙ КОМІСІЇ

Вашігтон (Роман Купчинський). — Дня 19-го липня 1979 року Комісія безпеки і співпраці в Європі (Гельсінкська комісія) при Конгресі ЗСА мала нагоду почути від двох українських діячів руху спротиву про дійсний стан в Україні. Валентин Мороз і Петро Вінс, обидва колишні політичні в'язні, свідчили перед цією комісією про порушеннях союською владою Гельсінкських угод і про боротьбу українського народу за національні й людські права. У додатку, Александер Гінзбург, відомий російський діяч, завідувач фондом допомоги родинам політичних в'язнів, свідчив про натиск режиму на його родину — зокрема на його прибраного сина Сергія Шибасова.

Свідчення відбувалися в

одній із залів Конгресу в присутності приблизно 150 осіб, між ними чисельної групи українців з околиць Вашингтону, та інших місцевостей. Предсідник Гельсінкської комісії, конгресмен Данте Фасселлі із Флориди, відкрив сесію о годині 9:30 ранку, вітаючи свідків та гостей і попросив до слова та передав передсідництво конгресменці Мілісент Фенвік з Нью-Джерсі, згадуючи при тому що пані Фенвік була та, яка вложила багато праці у створення цієї комісії.

Мілісент Фенвік представила інших членів Комісії та запрошених гостей — конгресмена Бінггана з Нью-Йорку, конгресмена Джефорта з Вермонта, конгресмена Риттера з Пенсильванії, пані Патрицію Дарієн (Продовження на ст. 3)

В ОНАТРИО ВІДБУДЕТЬСЯ
УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ
„ВЕСЕЛКА“

Кубанські Козаки з Парижу

В Оуквіллі, Онтаріо, від 4-5-го серпня ц. р. відбудеться Український Фестиваль „Веселка“ з різноманітною програмою.

Серед незвичайних атракцій цього фестивалю, який проходить на українській оселі „Кіув“ буде введена битва під Конотопом, яка відбудеться із участю „запорізького війська“. З вибухом гармат осідлане „козацтво“ вирушить у бій проти царської армії.

Для тих, хто цікавиться керамікою, вишивками, різьбою, намистом, ювелірним мистецтвом, бандурами, майстерством тощо буде нагода побачити, оглянути, замовити чи купити найкращі, найсучасніші й наймодніші стилі й вироби. Для любителів української кухні буде нагода пошмакувати неабиякі українські страви серед зелені у чарівному ресторані.

Увечері на спеціально побудованій сцені, відбудеться величавий концерт, на

якому виступлять з Парижу, Франції, славні Кубанські Козаки. Нова зірка з Нью-Йорку Марина, співати-ме популярно-естрадні пісні.

3 Монтреалю танцювальний ансамбль Марунчака виконає ритмічний танок з небувалою хореографією. 3 Філадельфії „Зелене Життя“ виступить із новим жанром сатири і танцювальної комедії. 3 Едмонтону співатиме гармонійний дует „Новий Голос“. 3 Ванкуверу, Лаврентій Дерев'яно зворушить усіх оригінальністю своїх композицій. Майстром церемоній із своїми популярними жартами буде Ярослав Семчишин з Вінніпегу. Розголосуватиме фестивальні настрії — духовою оркестра „Батурин“ з Торонто. На завершення незабутнього дня новий, найсильніший український популярно-музичний ансамбль „Промінь“ з Чикаго, приграватиме до самого ранку.

Квартальник Міжнародної
Асоціації Університетських
Президентів помістив статтю
про працю УВУ

Мюнхен. — Президенти й ректори університетів у світі є об'єднані у своїй Асоціації — Міжнародна Асоціація Університетських Президентів, яка встановлює свої періодичні з'їзди та видає свій кварталник. На одному з таких з'їздів, який відбувся в Едмонтоні, штаті Альберта, ректор УВУ репрезентував д-р Леонід Рудницький, професор Українського Вільного Університету й Ла Саль коледжу в Філадельфії, ЗСА.

Крім влаштування з'їзду, ця Асоціація видає свій кварталник в англійській мові під заголовком „Світло світу“, який вже появляється восьмий рік. Тепер цей кварталник виходить у Сеулі, поскільки теперішнім президентом Асоціації є канцлер південнокорейського університету в Сеулі — д-р Юнг Сік Чу.

У цьому кварталнику появляються статті та короткі організаційні інформації, а від деякого часу

почали появлятися короткі доповідки про окремі університети різного типу, які знаходяться на різних континентах.

У цьому органі Міжнародної Асоціації Університетських Президентів з червня 1979 р. появились довідки про університети таких країн: Ірану, Мексико, Коста Ріки, Єгипту, Туреччини, Японії (два університети), Бельгії, Аргентини, Тайвану, Тайланда (два університети), ЗСА (два університети), Йорданії, Кореї та Німеччини — про УВУ.

У короткій двосторінковій доповіді про Український Вільний Університет подано стисло історичний розвиток високонаукових інституцій в Україні, історичне створення УВУ та про шість завдань українського університету. Помічено також знімку проф. д-ра Володимира Янева, ректора УВУ та фото будинку УВУ.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР
ЗАПОВІДАЄ БОРотьБУ
ЗА ОПОДАТКУВАННЯ
НАДМІРНИХ ПРИБУТКІВ
НАФТОВИХ ФІРМ

Президент Джиммі Картер

Вашігтон. — Президент Картер, виступаючи у першій пресовій конференції від часу проголошення його енергетичного плану та змін в особовому складі кабінету, заповів боротьбу за встановлення додаткового оподаткування надмірних прибутків нафтових фірм та остеріг країну перед заходами „лоббістів“ тих фірм відкинути цей план. Пресова конференція передавалась з Білого Дому по радіо і телебаченні в середу увечері, 25-го липня.

Пригадуючи, що переведення в життя енергетичного плану є „критичним“ для майбутньої безпеки ЗСА, президент Картер закликав американський народ посилити натиск на Конгрес у цій справі. Він прирік, що зробить все можливе, щоб добитися схвалення його плану, фінансування якого в наступних десяти роках зумовлене оподаткуванням надмірних прибутків нафтових фірм. Палата Репрезентантів вже затвердила цю частину законопроекту. Однак, перебудовуючи сильний натиск „лоббістів“ нафтових концернів на Сенат, президент Картер звернувся до всіх прощарків населення ЗСА із закликом допомогти йому у побороюванні тих та інших перепон.

Раніше цього дня президент Картер подав до відомства, що він називає Пола Волкера, президента Федерального банку валютних резервів у Нью-Йорку, на становище голови Федеральної Ради Валютних Резервів, а на пост свого спеціального старшого радника вибрав колишнього головного редактора видавництва „Тайм“, Геллі Донована.

Опрокидуючи деякі коментарі щодо його призначення Гамільтона Джордана на „шефа штабу“ в Білому Домі, президент Картер підкреслив, що шефом кабінету буде він — президент Картер, а не Джордан.

Він обороняв зроблені ним зміни в кабінеті та не думає вибачатися за них, вважаючи, що вони матимуть позитивний вплив на працю уряду. Він ствердив, що інфляція є „найбільшою загрозою“ для економіки країни та закликав до побороювання цієї загрози.

Під час пресконференції, яка стояла майже виключно під знаком питань внутрішньої політики, був тільки один запит щодо закордонної політики ЗСА, а саме щодо Нікарагуї. Президент Картер уважав, що Куба не була причетна до резигнації президента Анастасіо Сомози та перебування влади повстанською хунтою. Він сказав, що ЗСА мають „добрі відносини“ з новим урядом Нікарагуї.

С. Момджіян очолює Рад національностей Демократичної партії

Вашігтон. — Голова Крайового комітету Демократичної партії Джон Вайт подав, що Сет Момджіян, колишній представник ЗСА до Об'єднаних Націй і делегат до Комісії прав людини ОН в Женеві, Швейцарія, очолює Рад національностей при Крайовому комітеті Демократичної партії.

Повідомляючи про призначення С. Момджіяна на пост голови Ради національностей, Дж. Вайт заявив, що це є відзнакою „повного зацікавлення і зобов'язання Демократичної партії“ різними етнічними групами ЗСА та їх вкладом у розвиток країни.

„Під керівництвом С. Момджіяна Рада національностей продовжуватиме передавати зацікавлення і проблеми американської етнічної громади Білому Дому та Демократичній партії“.

С. Момджіян є членом Ради директорів Інституту Балча у Філадельфії, членом управи Міжнародної Ліги для прав людини та інших наукових, суспільно-громадських і гуманітарних організацій.

Початки Ради національностей при Крайовому комітеті Демократичної партії сягають до часів президента Френкліна Рузвельта. Серед визначених політичних лідерів, що її очолювали в різний час були: сенатор Гюберт Гомфрі, колишній губернатор штату Нью-Йорк і сенатор Герберт Леман, колишній губернатор штату Мічиген і сенатор Менен Вілліамс і до цього року — колишній посадинок Нью-Йорку Роберт Вагнер.

При Крайовому комітеті Республіканської партії від років існує Рада спадщини груп (національностей), в склад якої входять представники різних етнічних груп ЗСА.

Нафтові фірми проголосили
прибутки за другий квартал року

Вашігтон. — Не зважаючи на нестачу пального, зокрема бензину, у майже всіх штатах Америки та на

ростаючі ціни, великі нафтові фірми ЗСА мали відносно високі прибутки у другому кварталі біжучого року.

Згідно із статистичними даними, що їх підприємиці подали до публічного відомства під час минулого тижня, прибуток компанії „Стандард Ойл“ зі штату Огайо зріс на 70,1%. Прибуток корпорації „Галф Ойл“ зріс на 65,3%. Ця фірма повідомила, що вона заробила 2,2 цента на кожну галлон бензину і природного газу проданих у ЗСА. Найбільша нафтова ЗСА, Найбільша нафтова

СПІЛЬНИЙ ПІКНІК
У ЙОНКЕРСІ

Йонкерс, Н. Й. — 8-й Відділ Українського Народного Союзу, 4-й Відділ Союзу Українців Католиків — „Провидіння“ та 7-й Відділ Українського Народного Помочі влаштували у неділю, 5-го серпня ц. р., о год. 2-й по полудні тут на площі і в приміщеннях доми Спілки Української Молоді при 301 Палісайд Меморіалу — фєстив-пикнік. У програмі: гри для молоді, виграші, несподіванки та холодийний і гарячий буфет у зарядді пань.

АНДЖЕЛА ДЕЙВІС ОТРИМАЛА
ЛЕНІНСЬКУ НАГОРОДУ

Москва. — Совєтське пресоє агентство ТАСС повідомило, що в п'ятницю, 20-го липня ц. р., в Свердловській залі московського Кремлю відбулося святкове зібрання „представників союськоєго суспільства, присвячене врученню міжнародної Ленінської премії славіній дочці американського народу Анджелі Дейвіс“.

Від імені Комітету по міжнародним Ленінським нагородам промовляв голова комітету, президент АМН СССР Н. Н. Блохін, який підкреслив, що, мовляв, сьогоднішня зустріч мала б символізувати „взаємне стремління спільноти СССР і ЗСА внести вклад до закріплення союсько-американських відносин, забезпечення тривалого миру“, а зокрема договір САЛТ II відкриває великі перспективи для обмеження „перегона“ у стратегічних атомових озброєннях.

Відзначаючи „великі заслуги“ Анджелі Дейвіс у боротьбі „за світлі ідеали миру“, промовець схарактеризував її як „переконаного побороника політичної розрядки“ в світі.

Однак, Блохін не говорив про те, що негрятинка

Ізраїль повернув частину
Синайського півострова Єгиптові

Єрусалим, Ізраїль. — Ізраїльський уряд повернув ще одну частину Синайського півострова Єгиптові, згідно з мирним договором між двома державами, але суперечності далі існують, а саме щодо питання: яка міжнародна інституція повинна б наглядати над виконанням постанов

Церемонія передачі відбулася на оазі Бір Насеб, недалеко Абу Рудейс над Суейською затокою, символізуючи передачу Єгиптові простір 2,500 квадратних миль, на якому живе біля 4,000 бедуїнів (арабів).

Ізраїльський міністер закордонних справ Моше Даян госто скритикував уряд ЗСА, посуджуючи його у „злій вірі“ та недодержанні декларації, якою Вашингтон мав обіцяти, що організує міжнародну силу для нагляду над виконанням постанов договору, як що Об'єднані Нації та її Рада Безпеки не продовжуватимуть чотирьох тисяч воюкам ОН їхнього мандату на перебування в Синаї.

У Вашингтоні уряд ЗСА висловив надію, що цей конфлікт між ЗСА та Ізраїлем відносно військових частин ОН скоро буде позитивно розв'язаний.

СССР виступив проти мирного договору між Ізраїлем і Єгиптом, бо, на

Куба поширює революцію
в Центральній Америці

Вашігтон. — Згідно з достовірними джерелами уряду ЗСА, Коста Ріка була базою для „революційної“ сил, які, з допомогою кубинських воюків та військовогознаряддя, повалили режим Анастасія Сомози. Присутність великої кількості кубинських воюків поважно турбує костаріканців, які зі страхом спостерігають як їхні ліви провідники дозволяють Кубі та її союським покровителям перемінювати Коста Ріку у базу „комуністичної революції“.

Газета „Чикаго Трибюн“, на основі інформації, які згодом приписують Центральному Розвідному Агентству („СІ-АЙ-ЕІ“), повідомила ще 27-го червня ц. р., що Фіделі Кастро вислав вишкочених воюків і зброю до Коста Ріки через Панаму. Деякі панамські лідери навіть відвідали костаріканського президента Родріга Каразо Олію, з яким обговорювали „гуманітарну допомогу“ та свобідний переїзд панамських

конвою через Коста Ріку до Нікарагуї, які везли зброю та інші воєнні припаси для сандіністів. Хоч раніше багато костаріканців симпатизувало повстанцям, але не з комунізмом і не з Кастро.

Разом із посиленням зусиль американського уряду президента Картера усунути Анастасія Сомозу від влади, Коста Ріка одверто почала підтримувати сандіністів.

Однак присутність тисяч озброєних людей в північнозахідній частині Коста Ріки, призначених для постійних наїздів в Нікарагуї, впливала на костаріканців, які почали міняти свої погляди, не виступаючи тепер проти, ані за ген. Сомозу.

ПОЛІТВ'ЯЗНІ ПЕРМСЬКОГО
ТАБОРУ ПРОДОВЖУЮТЬ
СТРАЙК

Нью-Йорк. (Пресоє Служба ЗП УГВР). — Друге повідомлення про страйк в'язнів у 35 таборі Пермського комплексу концтаборів СССР.

„16 квітня 1979 року деякі політв'язні табору 4.35 — Огурцов, Лісовий, Матусевич, Плумка, Бутченко, Равінш, Айрікян, Талганіс, Квєцко — почали 10-денний страйк, вимагаючи допустити до табору представників західної преси та комісію Комітету прав людини при ООН. Страйк продовжується і за учасників його карують. Учасники страйку заявляють: — Систематично відбувається психологічна ломка, провадяться психологічне ломання непокірливих-політв'язнів, які виявляють спротив.“

В'язнів піддають безпідставним карам. — Створюються додаткові, крім передбачених законами, перешкоди в листуванні політв'язнів: безпідставна конфіскація листів; кореспонденція пропадає, її крадуть. Листи з-за кордону, за винятком листів з Ізраїлю, взагалі не доходять до адресатів. Листи написані неросійською, але рідною мовою політв'язнів — українською, литовською, вірменською і іншими — затримуються на місяць, а то й довше.

Примусуючи в'язнів до праці, влада рівночасно порушує конституційне право на відпочинок та на 40-годинний тиждень праці. В'язні, згідно з виправно-трудовим законодавством, не користуються відпусткою, зобов'язані працювати 48 годин тижнево. У виправно-трудовому таборі 4.35 в'язні фактично працюють 50 годин на тиждень.

Бідне та якісно погане харчування. В'язням, які працюють у загальній зоні (себто тим, що не перебувають у таборній в'язниці, в ПКТ чи ШІЗО - карцері) належить денно харчуватися у загальній кількості 2900 калорій (в розрахунок на продукту задоволеної якості). Але продукти є часто низької вартості і страви є приготувані так, що тільки частинно надаються до їжі.

Нам стало відомо про долю трьох учасників страйку: 1. Ліквідувати вищенаведені порушення. 2. Дати можливість зустрітися з західними кореспондентами. 3. Допустити до табору комісію Комітету прав людини при ООН.

Учасники страйку заявили, що вони, по черзі, не будуть виходити на роботу від 16 до 26 квітня. Проте, у випадку, коли когось з них покарають, страйк буде продовжуватися до закінчення рішення останнього покарання.

Нам стало відомо про долю трьох учасників страйку: 1. Ліквідувати вищенаведені порушення. 2. Дати можливість зустрітися з західними кореспондентами. 3. Допустити до табору комісію Комітету прав людини при ООН.

Учасники страйку заявили, що вони, по черзі, не будуть виходити на роботу від 16 до 26 квітня. Проте, у випадку, коли когось з них покарають, страйк буде продовжуватися до закінчення рішення останнього покарання.

Нам стало відомо про долю трьох учасників страйку: 1. Ліквідувати вищенаведені порушення. 2. Дати можливість зустрітися з західними кореспондентами. 3. Допустити до табору комісію Комітету прав людини при ООН.

Учасники страйку заявили, що вони, по черзі, не будуть виходити на роботу від 16 до 26 квітня. Проте, у випадку, коли когось з них покарають, страйк буде продовжуватися до закінчення рішення останнього покарання.

Нам стало відомо про долю трьох учасників страйку: 1. Ліквідувати вищенаведені порушення. 2. Дати можливість зустрітися з західними кореспондентами. 3. Допустити до табору комісію Комітету прав людини при ООН.

Учасники страйку заявили, що вони, по черзі, не будуть виходити на роботу від 16 до 26 квітня. Проте, у випадку, коли когось з них покарають, страйк буде продовжуватися до закінчення рішення останнього покарання.

Нам стало відомо про долю трьох учасників страйку: 1. Ліквідувати вищенаведені порушення. 2. Дати можливість зустрітися з західними кореспондентами. 3. Допустити до табору комісію Комітету прав людини при ООН.

Учасники страйку заявили, що вони, по черзі, не будуть виходити на роботу від 16 до 26 квітня. Проте, у випадку, коли когось з них покарають, страйк буде продовжуватися до закінчення рішення останнього покарання.

Нам стало відомо про долю трьох учасників страйку: 1. Ліквідувати вищенаведені порушення. 2. Дати можливість зустрітися з західними кореспондентами. 3. Допустити до табору комісію Комітету прав людини при ООН.

Учасники страйку заявили, що вони, по черзі, не будуть виходити на роботу від 16 до 26 квітня. Проте, у випадку, коли когось з них покарають, страйк буде продовжуватися до закінчення рішення останнього покарання.

Нам стало відомо про долю трьох учасників страйку: 1. Ліквідувати вищенаведені порушення. 2. Дати можливість зустрітися з західними кореспондентами. 3. Допустити до табору комісію Комітету прав людини при ООН.

Учасники страйку заявили, що вони, по черзі, не будуть виходити на роботу від 16 до 26 квітня. Проте, у випадку, коли когось з них покарають, страйк буде продовжуватися до закінчення рішення останнього покарання.

Нам стало відомо про долю трьох учасників страйку: 1. Ліквідувати вищенаведені порушення. 2. Дати можливість зустрітися з західними кореспондентами. 3. Допустити до табору комісію Комітету прав людини при ООН.

Учасники страйку заявили, що вони, по черзі, не будуть виходити на роботу від 16 до 26 квітня. Проте, у випадку, коли когось з них покарають, страйк буде продовжуватися до закінчення рішення останнього покарання.

Нам стало відомо про долю трьох учасників страйку: 1. Ліквідувати вищенаведені порушення. 2. Дати можливість зустрітися з західними кореспондентами. 3. Допустити до табору комісію Комітету прав людини при ООН.

Учасники страйку заявили, що вони, по черзі, не будуть виходити на роботу від 16 до 26 квітня. Проте, у випадку, коли когось з них покарають, страйк буде продовжуватися до закінчення рішення останнього покарання.

Нам стало відомо про долю трьох учасників страйку: 1. Ліквідувати вищенаведені порушення. 2. Дати можливість зустрітися з західними кореспондентами. 3. Допустити до табору комісію Комітету прав людини при ООН.

Мальва Ланда

СССР годиться на переговори
з КНР

Пекін. — Совєтський Союз погодився на пропозицію Китайської Народної Республіки започаткувати переговори у справі покращання відносин поміж ними ворогуючими комуністичними потугами. Переговори мали б початися у Москві в половині вересня.

Згідно з твердженнями дипломатів, Совєтський Союз формально висловив згоду на такі переговори.

Княжий дар А. Марусика
на Осередок Української Культури
й Освіти

Тандер Бей, Канада. — Андрій Марусик, мешканець цього канадського міста, на заклики Дирекції Осередку Української Культури й Освіти, склав пожертву в сумі \$5,000 на будівельний фонд Осередку. Згідно з рішенням Дирекції, дотак призначений на покриття коштів перебудови кімнати ім. О. Кошиця, в якій зберігатимуться матеріали пов'язані із українською музикою, як і також особисті речі музиколога О. Кошиця.

Андрій Марусик народився 4-го липня 1903 року в селі Бєлєу в Івано-Франківській області. Жив він у селі Русові аж до свого виїзду в Канаду в 1930 році. В перших роках в Канаді, Андрій Марусик проживав у Саскатуні, де працював на різних фармах, а в 1936 році він переїхав до Порт Артура, Онтаріо, де в роках від

1940 до 1961 працював у фабриці паперу. Від самого початку свого життя в Канаді, Андрій Марусик включився активно в громадське життя, а при переїзді до Порт Артура став членом Українського Національного Об'єднання. Рівночасно, його жертвенність розпочалася з його приїздом в Канаду, коли він щедро жертвував на потреби українських інвалідів. Під час Другої світової війни він вислав понад 30 посилок для українців-воюків канадської армії, що в той час були в Великій Британії. Після закінчення війни, він скерував свої послання, яких гірка доля кинула в Західну Європу. В додатку до його княжого дару на Осередок Української Культури й Освіти, він також склав на Шевченківську Фундацію суму \$5,000.

СВОБОДА **SVOBODA**
UKRAINSKYI SHODENNIK UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.,
at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for by
Section 1102 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Прогавлена нагода

Спеціальна конгресова Комісія безпеки і співробітництва в Європі, від часу її створення осінню 1976 року, відбула цілий ряд переслухань в справі порушень Гельсінкських угод в країнах, які підписали цей преважливий, як виявилось, для членів різних правозахисних рухів документ. Перед цією комісією з'являлися різні особи, які в той чи інший спосіб заангажовані в обороні прав людини. Зокрема комісія виявила сильне зацікавлення у свідченнях тих осіб, які боролися і терпіли за права людини в Советському Союзі та яким тою чи іншою дорогою вдалось продістатись на Захід. Серед них були й члени українського правозахисного руху, які ще донедавна були живими свідками переслідувань, знущань і терору в Україні та в інших частинах СРСР.

У четвер, 19-го липня, перед цією комісією з'являлися чотири найновіші прихиселі до „країни рад“, а саме, Валентин Мороз, Александр Гінзбург, Петро Вінес і його бабуня Лілія. У заздалегідь пригатованих заявках та опісля у відповідях на запити членів комісії вони описували різні аспекти правозахисних рухів в СРСР та постійні порушення основних прав людини советським режимом. У цьому відношенні багаточисельний фактаж для комісії подав Петро Вінес, обгрунтовуючи свої твердження специфічними даними і багатомовними прикладами із сучасної підсоветської дійсності. За таким фактажем власне й шукає комісія, бо це лежить в основі її створення.

Від цього основного принципу, на жаль, відбився Валентин Мороз у своїх свідченнях, переситивши їх своїми власними суб'єктивними твердженнями та заявляючи, що „зайвим“ було б подавати конкретні приклади порушень прав людини в СРСР. Більш того, деякі з його тверджень були надто контрверсійні, а то й не на місці, беручи до уваги цілі і завдання комісії, перед якою він з'явився. Правда, деякі його твердження, зокрема про важливість національних прав, були наскрізь позитивними. Однак, обгрунтовані фактами його інших тверджень було б надто більшої ваги і вимовності його цілій заяві. Завданням свідків перед урядовими комісіями є інформувати, а не похвалити їх. І такі нагоди не слід марнувати.

Салют землякові

Кремлівці не першина, вдаючись до різних метод закріпощувати і винищувати український нарід. Були ж бо роки штучного голоду, були й сталінські „чистки“, розстріли, заслання українських родин у „Казхстан“, ув'язнення і заслання тисяч української еліти, селян і робітників під облудною етикеткою „зради батьківщини“, була й Колима, з якої не було вороття... Що ж казати про духову вісецію над чесними одиницями, яких змушували доносити на своїх близьких (дітей на батьків), чи про присилування письменників і поетів творити пєсни на честь „геніальних вождів народу і партії“. Роками йшла русифікація, яку тепер посилюють людські саджалі і далі саджають у психіатричні санаторії, т.зв. „психушки“, а було і далі трапляється таке, що на когось „несподівано“ наїздило авто — і він гине серед дороги, мовляв, трапився випадок. Інквізиційні методи КГБ — безкомічні.

Підступно вбито Аллу Горську... КГБ змусило покінчити зі собою Михайла Мельника, вбито й українського науковця Івана Витенка.

А ось недавно рознеслася вістка, що болуче струснула українською спільнотою на еміграції і потойбіч океану, що в травні закатовано на смерть Володимира Івасюка, молодого і талановитого композитора.

Хоча советські чинники стараються довести, що Івасюк покінчив самогубством, то все вказує на те, що його вбили працівники КГБ чи інші советські „охорони правопорядку і справедливості“.

Ще жакі вбиті В. Івасюка, КГБ його постійно викликувало на допити, про що було відомо батькам, а у відповідь на його протести слідчі заявляли, що його слід посадити в психіатричну лікарню. Від часу смерті композитора Львівська прокуратура і КГБ, намагаючись очорнити його перед студентами і українською інтелігенцією, поширюють на нього різні наклепи. Це нічого не допомагає, бо серед українців у Львові, і не тільки у тому місті, існує переконання, що КГБ доконало цього злочину, щоб залаяти молоддь, яка останньо більш відкрито виступає в обороні національних прав свого народу, горнеться до свого рідного українського.

Особа Володимира Івасюка відома українській спільноті через його музичні композиції, як: „Червона рута“, „Водограй“ та багато інших, які втішались великою популярністю серед української молоді тут та в Україні, яка насильно оточена соц-реалістичною халтурною, могла, слухаючи пєснь В. Івасюка, принаймні в цих хвилинках почуватись безжурною, могла почуватись так, як і їхні ровесники у вільному світі, а спеціально — відчувати в його творчості рідну українську душу.

Советська влада не могла дарувати цього, що не дивлячись на посильне „перехикування“ молоді в „єдино-правильному комуністичному дусі“, яка ця молоддь за постановою ЦК КПСС, повинна давати „відсіч українській буржуазній ідеології“, — знайшлась людина як В. Івасюк — твердий принципіст, відомий із своїх патріотичних позицій. Не допомагали бо ніякі погрози, композитор відмовлявся писати музику до неукраїнських пєснь чи подавати їх на конкурси, вимоги яких було писати тексти до музики російською мовою. І, мабуть, советській владі не припала „до вподоби“ остання праця композитора над оперою з козачього добу.

Його трагічна смерть, ще й до цього лицемірна вигадка, що він сам позбавив себе життя, торкнула неможливим смутком українську спільноту, тут на поселеннях і в Україні, де сьогодні вже відкрито говорять про цей злочин. Дозам вияви пошани і глибоких почувань до композитора — як про це повідомляли достовірні джерела і розповідали туристи зі США і Канади, які недавно відвідували Україну і Польщу. — був похід 10,000 народу, який йшов за домовиною В. Івасюка 22-го травня — у символічний день перевернення тіла Т. Шевченка в Україну. Дозам невисаючих почувань до композитора ще й ті тисячі осіб, які щоденно приходять на Личаківське кладовище, щоб там на гробі його скласти китиці квітів, залишити вірші, змістом яких є сентимент і прослава цій молодій людині, яка, не зважаючи на ніякі погрози, зуміла обстояти свої принципи, аж до свого трагічного кінця.

Проаналізувавши цю подію, можна ствердити, що Кремль, побачивши зростаючу популярність В. Івасюка серед молоді і старших, боявся, щоб композитор не скріпив опозиції в народі, тому й задумали з ним покінчити. Однак, як бачимо, наваряд ця іскра Івасюка, яка сьогодні вже розгорілась, зможе потягнутись... Бо навіть існуючий терор в Україні не має сили не допустити до цього останнього салюту українського народу, який він віддає своєму побратимові, не спроможний придушити цих принципів і ідеалів, які нарід обстоє і в них вірить.

**ОДИНАДЦЯТЬ ДНІВ
З ВАЛЕНТИНОМ МОРОЗОМ**

Частина III
Дві перші частини цієї розповіді відносились до подій, які заіснували від першої нашої зустрічі з Валентином Морозом до неділі, 29-го квітня, вечора.

Понеділок, 30-го квітня 1979 р.

Мороз, виходило б, не мав клопоту з тим щоб заснути. У понеділок він устав біля год. 6-ї рано і опісля я довідався, що він, пробуdivшись, ще деякий час залишався в ліжку і писав. Біля год. 7:30 - 8:00 ранку він вийшов на задні подвір'я і робив гімнастику. Ми з дружиною були здивовані, побачивши, як він ходив на руках сюди і туди яких 20 стіп. „Слава ж Тобі, Боже, що він фізично здоровий!“ — сказали ми собі.

Він завжди споживав ситний сніданок. Віскні крупки, овочі, бекон і яйця чи оладок (панкейк), багато молока, чорний хліб з маслом і десерт. Якщо він залишався б був у моєму домі ще один чи два тижні, я мабуть був би навчився смакувати віскні крупки.

Ми прибули до бюр УНС біля год. 1-ї по полудні. Всі працівники УНС і „Свободи“ влаштували Морозові традиційне українське привітання з хлібом і сіллю та багатьма квітами. Присутні відкрили Морозові свої серця словами похвал і надій. Кожний і кожна з працівників мали нагоду стиснути йому руку та поздоровити його. Один Бог знає, скільки слізозин капнуло з очей при цьому привітанні.

Володимир Сохан, головний секретар УНС, постарався, щоб при цьому привітанні Мороза нашими працівниками був присутній кореспондент телевізійної сітки „Ен-Бі-Сі“, русло 4, і того вечора мільйони американців мали нагоду оглядати на телебаченні частину того привітання.

Після церемоніального привітання, п. Сохан запровадив п. Мороза до нашої конференційної залі, в якій очікували на нього чимало кореспондентів газет і телебачення русло 4, готові на інтерв'ю з ним. Пан Сохан приготував для Мороза поділ годин на цей день. Все працювало, як годинник. Під час того, як ще відбувалися інтерв'ю цього дня, під час яких перекладачем був ред. Снілик, п. Сохан уже домовлявся та визначував інтерв'ю на наступний день. Він навізав контакт з усіма більшими газетами в З'єднаних Стейтах і в Канаді та повідомив їх де, коли і як вони можуть зустрітись з мати інтерв'ю з українським дисидентом. Кожна з газет намагалась домовитись щодо виключного інтерв'ю для неї самої. Пан Сохан влаштував також для п. Мороза інтерв'ю з Новинарською Службою Франції, Бритійською Радіослужбою та Аргентинською телевізійною сіткою ч.13 в Буенос Айресі.

Після цього Мороза до гарного дому п-ва Гришкованів де п. Мороза привітали традиційно хлібом-сіллю пані Слава Стецько, пані Уляна Целевич, п. Ігнат Білінський, пані Дарія Степаняк, п. Іван Кобас, д-р Аскольд Лозинський (який є також головним радником УНС) і п. Борис Потаненко та ще яких б ч 8 хлопців і дівчат зі студентської організації ТУСМ. Очевидно, що могли бути там ще й інші. Я ще ніколи раніше не зустрічався з такими високопоставленими особистостями. Зі (Закінчення на стор. 3)

**Полк. М. Ліщинський
У ТРИДЦЯТЬ П'ЯТУ РІЧНИЦЮ
ВЕЛИКОЇ БИТВИ УКРАЇНСЬКОЇ
ДИВІЗІЇ ПІД БРОДАМИ**

Дня 12-го липня 1944 року о год. 22-й вечора, так званий 1-й Український Фронт Червоної Армії, який командував маршал СРСР І. С. Конєв розпочав свою велику літню офензиву на протинімецькому фронті. В історії цю офензиву названо „Львівсько-Сандомирською Операцією“.

У тій офензиві Червона Армія мала визначене поширене завдання, яке в дійсності складалось із двох окремих завдань: зайняти важливі політичні осередки протикомуністичного руху Львів і решту земель Західної України, та досягнути нової лінії фронту на ріці Сян і Вісла, щоб з відповідних позицій на цій лінії повести військову операцію, метою яких було зайняти Польщу, Чехо-Словаччину і Угорщину.

У тих двох завданнях заняття Львова мало для Москви особливе значення, бо Львів в тому часі був важливим організаційним центром протикомуністичного спротиву, що спричинював Москві на Заході багато клопоту. Передусім ведена зі Львова акція збройного спротиву Москві, вислідом якої була боротьба УПА в підпіллі і боротьба Дивізії на фронті найбільше яскраво заперечували москвському легенду про це, що Червона армія визволила Західну Україну з ярма неволі в 1941 році, і що тепер народ Західної України на це визволення чекає.

Спонтанна участь населення Західної України в боротьбі проти Москви поважно ускладнювала дальші плани Кремля не тільки на Західній Україні, але також ускладнювала заплановану в Москві окупацію Польщі, Чехо-Словаччини та Малярщини і дальшу експансію Москви на краю Європи. А коли ще візьмемо до уваги, що, рівночасно із заняттям Львова, Москва планувала також зайняти Бориславсько-Дрогобицький нафтовий басейн, то не диво, що в Львівсько-Сандомирській Операції план заняття Львова і нафтового басейну висувався на чолі

**СОВЕТСЬКА АТЕЇСТИЧНА
ОБЯДОВІСТЬ**

Комуністична партія зокрема клопочеться про належне підготування кваліфікованих кадрів службелів атеїстичного культу і особливо для сільських місцевостей, де, згідно з призначенням „Науки і Релігії“, в порівнянні з містом є ще дуже високий відсоток віруючих людей і релігійна обрядність залишається найбільш живучим елементом релігії.

На Київській Всесоюзній нараді було зокрема наголошено, що нова атеїстична обрядність стала невід'ємною частиною советського способу життя і важливим фактором комуністичного виховання, а незмінним змістом цієї системи, — як твердить теоретики советської обрядовості, — є комуністичні ідеали і духовні цінності.

Як бачимо комуністична пропаганда не має меж у своїй гіпокрізії та безсоромно може навіть твердити про якісь абстрактні, зовсім неіснуючі, комуністичні духовні цінності.

Таким чином, оскільки нова обрядність піднесена була до категорії найважливіших справ у Советському Союзі, то на вищезгаданій нараді, вирішено, для дальшого зростання й зміцнення цієї обрядності, подбати, в порозумінні з ЦК Компартії, про належне скріплення матеріальної бази, про повне забезпечення обрядності, тобто не тільки про належні фонди для зазначених дворців атеїстичного культу, але також і про належне забезпечення усіх службелів цього культу.

Годі не звернути уваги ще на одну деталь у процесі насильного впровадження атеїстичної обрядності. Отже, ввпаві з виробленням атеїстичних церемоніалів, виробляється і стосовний до них атеїстично-культуовий одяг та всілякого роду відзнаки, які для самих атеїстично-культуових старост, так і для нещасних жертв комуністичного експерименту і знущання. Так, наприклад, культуові старости під час цих махабрничих церемоній вдаються на себе спеціальні туніки з накинута поверх крилатками, що нагадують собою священницький підризник і малі стіхар, який вживається при рукоположенні. Або вживають туніку з широким поясом через плече, що нагадує собою той самий єрейський підризник з диаконським ораєм.

Окрім того культуові старости вкладають на груди величезні медальйони на грубих позолочених ланцюгах, що є точною реплікою архієрейських панягій тільки з тією різницею, що на архієрейських панягіях звичайно є зображення Ісуса Христа або Пречистої Діви Марії, а на цих советських медальйонах — зображення символів рабської праці і поневолення — серпа та молота, або лисої голови Леніна.

У кожному разі, таке сліпке наслідування в церемоніях, термінології, в одязі і всіляких ознаках атеїстичного культу вікових церковних атрибутів — прощестя, то говорить про убогість атеїстичної фантазії та вищезгаданіх атрибутів.

Кожна неупереджена людина, навіть з одроbinою естетичного смаку, не заперечить того, що храми Божі по всьому світі, а зокрема в Україні, були великою окрасою міст і сіл. Вони надавали якогось особливого шару і привабливості навіть для найбіднішого красвиду. Комуністична узурпаторська влада добре приклала свою диявольську руку до знищення церков, монастирів, каплиць, що в переважній своїй кількості були великими архітектурними і історичними всенародними скарбами. Ця руїна змінила принагідний красвд нашої поневоленої Батьківщини-України. Та хіба тільки нашої Батьківщини? Всієї советської червоної імперії!

І ось ці атеїстичні обрядові вже вголос говорять про конечність прикрасити, чимсь оживити нудний советський красвд, бож фабричні заокотії комини або комплекси колгоспних економік часто обертуться, помазаних назовні звичайною жовтою глиною не приспороять краси ніякій, навіть найбільше мальовничій околиці. Тож у цілі цього оживлення атеїстичних обрядові вже інтенсивно працюють над архітектурними проектами дворців і обрядових домів з усіма особливостями, типовими для комуністичної епохи, та які б відрізнялися від звичайних домів та всілякого роду забудовань.

При такій похваляній діяльності всього партійного апарату в користь атеїстичної обрядності з використанням необмежених матеріальних засобів з державної скарбниці з однієї сторони, і при постійному гонінню та жорстоких утисках на віруючих з другої сторони, — здавалось б для Церкви Божої і її вірних прийшла остання година. Та коли уважно слідкувати за дбайливо проєктованими повідомленнями советської атеїстичної преси, то можна легко перекоонатися у шлком протилежному. Незаперечним фактом є, що віруючих людей, помімо найрізномірніших переслідувань советською владою, є сила-силенна.

Щоб не бути голослівним слід навести кілька цитат з цього саме офіційного органу советського атеїзму „Наука і Релігія“ число 7 за 1978 рік. З притаминою більшовикам бундючністю зазначений офіційно заявляє: „Нові обряди виповнюють важливу функцію в атеїстичному вихованні; вста-

па та молота, або лисої голови Леніна. У кожному разі, таке сліпке наслідування в церемоніях, термінології, в одязі і всіляких ознаках атеїстичного культу вікових церковних атрибутів — прощестя, то говорить про убогість атеїстичної фантазії та вищезгаданіх атрибутів.

Кожна неупереджена людина, навіть з одроbinою естетичного смаку, не заперечить того, що храми Божі по всьому світі, а зокрема в Україні, були великою окрасою міст і сіл. Вони надавали якогось особливого шару і привабливості навіть для найбіднішого красвиду. Комуністична узурпаторська влада добре приклала свою диявольську руку до знищення церков, монастирів, каплиць, що в переважній своїй кількості були великими архітектурними і історичними всенародними скарбами. Ця руїна змінила принагідний красвд нашої поневоленої Батьківщини-України. Та хіба тільки нашої Батьківщини? Всієї советської червоної імперії!

І ось ці атеїстичні обрядові вже вголос говорять про конечність прикрасити, чимсь оживити нудний советський красвд, бож фабричні заокотії комини або комплекси колгоспних економік часто обертуться, помазаних назовні звичайною жовтою глиною не приспороять краси ніякій, навіть найбільше мальовничій околиці. Тож у цілі цього оживлення атеїстичних обрядові вже інтенсивно працюють над архітектурними проектами дворців і обрядових домів з усіма особливостями, типовими для комуністичної епохи, та які б відрізнялися від звичайних домів та всілякого роду забудовань.

При такій похваляній діяльності всього партійного апарату в користь атеїстичної обрядності з використанням необмежених матеріальних засобів з державної скарбниці з однієї сторони, і при постійному гонінню та жорстоких утисках на віруючих з другої сторони, — здавалось б для Церкви Божої і її вірних прийшла остання година. Та коли уважно слідкувати за дбайливо проєктованими повідомленнями советської атеїстичної преси, то можна легко перекоонатися у шлком протилежному. Незаперечним фактом є, що віруючих людей, помімо найрізномірніших переслідувань советською владою, є сила-силенна.

Щоб не бути голослівним слід навести кілька цитат з цього саме офіційного органу советського атеїзму „Наука і Релігія“ число 7 за 1978 рік. З притаминою більшовикам бундючністю зазначений офіційно заявляє: „Нові обряди виповнюють важливу функцію в атеїстичному вихованні; вста-

**З НАШИХ БУДНІВ
У РОЦІ ДИТИНИ**

Я зустрів Ксеню, яка стояла під Платонієм Домом у Нью Йорку з напеченим тв в новому обмундированні і відчувала автубусу.

— О! Ти на табір, Ксеню? — питаю.

— Юнацький! — додала гордо дівчинка, підносячи ремені напеченика, які відійшли трохи тиснувши її плечики. А потім це сказала:

— А ти, вуйку Івасю, є трохи забув.

— Чому? — питаю.

— Бо ти забув написати в „Свободі“ фейлетона з нагоди Рокі Дитини.

— А може я написав такого фейлетона в якійсь іншій газеті? — Наприклад, скажемо, в „Лусі Микити“? — Напевно — ні! — рішуче заперечила Ксеня.

— „Луса Микиту“ я прочитав від дошки до дошки ще перед „Юнаком“.

— То може в якійсь канадській газеті... — Не викручуйся! — погрозила паничком Ксеня.

У нас, в хаті, є такий... пресовий референт, який студіює всі українські газети, а потім звітує, що в котрій надруковано.

— Хто ж є тим пресовим референтом? — Мама? Тато? — Ха-ха! Сміх на заї! — зашебетала Ксеня.

— Мама! Менше читають від мене. Вони часу не мають почитуватись — такі загараєні! От, мамин дідо, що тішов на пенсію, тої, не маючи що робити, ходить по всіх книжарнях і вичитує з газет усі новини. А по вечері в нас відбувається таке... обговорення, як на політичному перелазі. Тато питає: „Ну, скажи, дідо, що діється в „Свободі“, на тремтій сторінці? Хто номер, а хто ще живий?“. Мама дуже цікавиться, чи пані Раїса Мороз привезла з України всі кишині і картини... А бабуня завжди питає: „А хто буде в п'ятницю у Літературно-Мистецькому Клубі? — хоча Клуб тепер має авкації.“

— Ну, а які в тебе, Ксеню, бують питання? — Я питаю одне й те саме: чи пан Ікер вже написав щось про мене з нагоди Рокі Дитини?

— Слухай, Ксеню, — кажу, — як мені писати про тебе як дитину, коли ти вже, ніверку, майже панна?... — То так і напиши, що я вже майже панна; нехай народ знає!

І кер

випадки, коли віруючі люди щоб оминити несприємностей від більшовицької влади, обминають зареєстрованих советських священників, а задовольняються довершенням Хрещення кимнебудь із віруючих людей.

Та нагірші несприємності є для атеїстів справа з покоренням обрядом. Самі атеїсти (Закінчення на стор. 4)

командування фронту взагалі не розпізнали і не знали, що маршал Конєв приготував два проривні фронту наліво і направо від відтинку фронту, який займає XIII Корпус, щобі ключовим маневром оточити війська XIII Корпусу і нашу Дивізію та й змусити ті війська до капітуляції.

Знаємо від полонених, що вірні в служницю Москви генерали Рибалко, Лелюшенко і їм подібні „халуді батька Сталіна“ мріяли про це, щобі нашу Дивізію змусити до капітуляції в оточенні і потім в спеціальній сталінської стилі „параді“ перевести її вулицями Львова і Києва та таким упокоренням застрашити нарід та признати його національну гідність. Однак доля покларала генерала Рибалка, бо коли його дивізія зустрілась в бою із нашою Дивізією, то його армія попала в таке скрутне положення, що маршал Конєв мусів рятувати його своїми резервовими Дивізіями і та ситуація мало що не закінчилась для нашого „хоробого землячка“ польовим судом, чи просто кажучи кулею в потилицю „за плохое командування військами“. Так не сталося лише тому, що нашою полковою забракло амуніції до продовження наступу на Золочів, де наш 29-й полк зустрівся із дивізією генерала Рибалка в бою.

Для осягнення двох авломів на лінії фронту, маршал Конєв згрупував свої найкращі гвардійські армії до удару з двох вихідних позицій. Один удар його армії мав йти з району Луцька в напрямі на Сокаль — Рава Руська, а другий — мали його армії повести з району Тернопольа на Золочів-Львів. З тих двох ударних напрямів головні сили маршала Конєва мали виділитись армії для проведення ключового маневру яким в районі Буська мав бути замкнений бридський котел, а в нїм частини решток XIII Корпусу і наша дивізія, яка мала завдання перебрати залишені німцями позиції і зв'язати ворога в бою.

У бідському котлі наша дивізія з незначними рештками вояків XIII Корпусу Німецької армії майже понад тиждень несла весь тягар таких завязятих боїв, що советські поети що великий битву під Бродами воззвешчують в пєснях як одну з найбільш блискучих перемог Червоної армії.

У повосенних роках багато ми наслукались про це, що, мовляв, наша Дивізія битву під Бродами програла, а ми, старшини Дивізії, почули багато докорів — навіть (Закінчення на стор. 3)

ОДИНАДЦЯТЬ ДНІВ...

(Закінчення зі стор. 2)

мною, як і з п. Морозом, поводитись дуже ввічливо. Завдяки пані Грицьковій та її двом дітям, Христині і Стефанії, вечора була знаменита і розмова ввічлива. Я довідався прямо від пані Слави Стецько, що бандерівці це не є партія, але рух та що вони є „будівничими нації“.

Ми повернулись додому в год. 11:30 вночі. Відповіли на кілька надто необхідних телефонів, п. Мороз пішов спати.

Ми згадували п. Мороза при багатьох нагодах, що він повинен перейти до більш ліберальної перекладу лікарської перевірки. У відповідь п. Мороз казав, що він бажає насамперед відбити інтер'єр з усіма більшими газетами і після використання засобів масової інформації для нашої національної справи він уже піддасться медичній перевірці. Він запевняв нас, що він фізично цілком здоровий. Я вірив йому, але я був би спокійніший, якщо п. Мороз був би перейшов таку перевірку. Телефонічні заклики від голови Метрополітального Відділу Українського Медичного Товариства Нью-Йорку-Нью-Джерсі збілювались і починали бути шораз більш докучливими.

Вівторок, 1-го травня
Ранок був звичайний. Але в год. 12-й вполудне нам треба було бути в Ситі Голл в Нью-Йорку, щоб прийняти привітання від посади Едварда Е. Коча, мати з ним спільний полуденок і опісля взяти участь у пресовій конференції. Цю зустріч влаштував мій колега, ньюйоркський адвокат д-р

Юрій Волинський, який зв'язавим між Об'єднаним Комітетом — Відділом УККА в Нью-Йорку та місцевим урядом. Пані Надія Світлична приєдналась до нас. П. Морозов показав приміщення-залі поодиноких міських рад, у яких виносяться рішення для добра міста та його населення. П. Мороз виявив велике зацікавлення „демократично в дії“ на місцевому рівні.

Були там також наші редактори Ігор Дябога та Рома Сохан-Галдзевич, які фотографували подію та допомагали в перекладах.

Під час нашого очікування на Посадника, щоб відкрити для нас свої приміщення, керівник програми новин телевізійного руслу Ч.5, п. Атоні Прейзендорф, зустрів нас на сходах Ситі Голл та, пізнавши п. Мороза, хотів довідатись про його враження відносно ліній пікетів шпитальних працівників, що була доволі Ситі Голл. Мороз відповів, що це він „перший раз бачить, як вільні люди пікетують і їх за це поціліли не б'є і не тятьне до в'язниці. Це — чудовий вид“ — казав п. Мороз. Можливо, що це не є точна цитата. Того вечора я попав на телебачення як перекладач для п. Мороза.

Пастор Гергій Вінс, п. Мороз та інші вийшли до бюр і кожного з них сердеч-но привітали Посадника та його найближчі співпрацівники. Побачивши при дверях пані Надію Світличну, я сказав Посадникові, що він справді має щастя, бо на цій конференції є три, а не два дисиденти. Ми представили

пані Надію. Посадник її привітав, підійшов до неї та особисто запросив її, щоб вона сиділа разом з нами.

Подоав полуденок. Під час полуденку посадинок Коч „вистрілює“ щонайменше сотню запитів відносно життя у в'язниці та концетраційних таборах у Совецькому Союзі. Пастор Вінс мав свого російського перекладача, а я служив за перекладача для п. Мороза і пані Світличної. Наші редактори Ігор Дябога і Рома Сохан-Галдзевич тим часом пішли до своєї праці в редакції. Але, як тільки я вийшов з бюра Посадника і побачив п. Бориса Поталенка, я негайно передав йому свої перекладацькі обов'язки. Служували ін-тер'єр з представниками преси і телебачення. Посадник Коч передав усім трьом дисидентам символічні золоті ключі до міста. Вся ця зустріч була великим успіхом для української справи. М'якшмовна Надія Світлична зробила дійсно велике враження на Посадника, розповідаючи про свою розлуку з дітьми у в'язниці.

Після того спеціальний асистент Посадника, Герберт Рікман, забрав пастора Вінса і п. Мороза та в імені Посадника закупив для кожного з них по два вівторки. „Гарний жист!“ — казав д-р Волинський, який супроводив мене і п. Мороза. Д-р Волинський і я справді зупинили нас відики, як п. Мороз звернувся свій зір на зелений костюм. Ми відіхнули, як він скручував свою пристрась на синій одяг. Не пригадую собі, щоб хто-небудь сказав слово подяки д-рові Волинцеві за влаштування цієї зустрічі, пам'ятної однаково для українців, як і для Посадника та його співпрацівників. Ожте, Спасибі Тобі, Юрку! Проте, крім д-ра Волинця, мене та п. Поталенка, ніхто з членів місцевої української громади не показався на імпре-зі. Все ще бо не було певності щодо політичного оприділення п. Мороза. Якщо б ця подія була б заіснувала тиждень пізніше, то на ній були б показались сотні з місцевої української громади.

Опісля вже в приміщенні УНС слідували інтер'єр з представниками американської преси, про які інформували „Свобода“ та „Український Тиждень“. Володимир Сохан узгодив з п. Морозом програму на черговий день. П. Сохан бо домовився відносно цілого ряду дальших інтер'єр до кінця тижня, отже треба було стисло придержуватись плану.

Після полудня того дня мене закликав телефоніком Володимир Мазур, головний представник Української Народної Помочі, та попросив про влаштування йому зустрічі з п. Морозом. Він казав, що він бажав би запросити п. Мороза, щоб він привітав Народну Поміч з нагоди її 65-річчя.

Я заявив п. Мазурові, що під цю пору час для Мороза дуже цінний, але що п. Мороз мене поінформував, що наступного ранку він складе візиту пані Славі Стецько. Я сказав п. Мазурові, що коли б він міг алаштуватись так, щоб бути з пані Славою Стецько (і я дав йому число її телефону), то він міг би при цій же нагоді побачитись з п. Морозом.

Повторюю, що Український Народний Союз був строго неутраїтальний відносно всіх українських угруповань, без уваги на їхню величину чи важливість. Інакше було після того, як УНС уже більше не встановлював поділу часу і годин для п. Мороза, що сталося точно один тиждень після цього дня.

Біля 4-ої години після полудня прибула до наших приміщень для привітання п. Мороза велика делегація ОДВУ і Братніх організацій (мельників). Я представив п. Мороза делегації та передав його проф. д-рові Богдану Гнатюкові, який є також головним контролером УНСОюзу. Вскладі делегації були такі відомі особистості, як д-р Богдан Шебунчак, д-р Володимир Михайлів, пп. Теофіл Філь Павло Дорожінський та інші.

Раніше того дня, як ми прийшли до приміщень УНСОюзу, ми застали там репрезентацію панів з Комітету Оборони Валентина Мороза у Філадельфії, які без попереднього домовлення очікували на п. Мороза. Ім довелось ждати, аж Мороз полагодились усі домовлені справи. Ім це не подобалося і вони це нам сказали. У присутності одного із членів Екзекутивного Комітету вони висловлювались легковажно про братський аспект Українського Народного Союзу /а втім, це ж „тилькі асексуйна компанія“ / і знівелили для п. Мороза нагоду поїхати на Союзіку на добре заслужений відпочинок, як це ми йому пропонували. Вони негативно поставились до такої нагоди, хоча більшість із цих привітальних панів самі проводять свої вакації на Союзіві.

Присутнім був також п. Ігор Ольшанівський, репрезентант Комітету Оборони Мороза в Нью-Джерсі. Того вечора п. Мороз відвідав ген. Петра Григоренка в його домі та мав з ним довгу розмову. Я привіз п. Мороза додому біля год. 11-ої вночі. Після легкої перекуски та молока, п. Мороз відповів ще на кілька телефонів і пішов спати.

Середа, 2-го травня 1979

Щасливий початок цього дня не віщував тих подій, які в ньому заіснували. Під кінець бо того дня насувалося багато питань.

Ми всі повставали біля години 9-ої ранку. До того часу Валентин виконав свої звичайні ранішні вправи. Я відвіз свою дружину на станцію Лонгайлендської залізниці та повернувся по п. Мороза. Ми споживали сніданок, що його приготувала моя дружина. Перший раз в моєму житті мені почали смакувати вісяні платки.

Після снідання я завіз п. Мороза до дому п-ва Грицьковій, де він мав зустріч з пані Славою Стецько. Там був п. Мазур.

Пані Стецько негайно взяла п. Мороза за руку та поправила його до окремої кімнати. Двері були закриті. Я сидів та розмовляв з п. Мазуром.

З уваги на натиск часу, я наполягав, щоб п. Мазур перервав пані Славу та поінформував її про це. Він це вчиняв і тоді він пішов до кімнати з п. Морозом.

За той час ми балакали з пані Стецько, не заторкуючи ніякої важливішої справи.

В дозозі до приміщень УНСОюзу для дальших інтер'єр, пані Стецько і п. Мазур зайняли задні місця в моєму авті, а ми з п. Морозом були на передніх міс-

цах. Ідучи автом, крім продовження чемної розмови, пані Стецько висловила мені дивну заяву. Вона сказала: „Пане Голово, нам повідомлено, що Ви, під час Ваших відвідин в Лос-Анджелесі біля 22-го січня цього року, склали заяву, що бандерівці під час Другої світової війни насильно почали нацистським контингентом українців для їхньої робочої сили“.

Знаючи, що мені ніколи нічого подібного й на думку не приходило, я сказав їй: „Ви одержали лиху інформацію від якогось занадто гарячого прибічника. Ця спеціальна справа ніколи не була предметом моєї дискусії з будь-ким, ані ніколи навіть не приходила мені на думку“. Я зберіг свій холод.

Я дивувався, чому пані Слава Стецько заявила це в присутності п. Мороза? П. Мороз глипнув на мене, щоб побачити мою реакцію на це обвинувачення. Він її побачив: повне обурення!

Швидко наступного дня я згадував у чому справа. Пані Стецько намагалась зідкредитувати мене, представника Українського Народного Союзу, під опікою якого тепер перебував Валентин Мороз. Якщоб їй було пошастило налякати мене її заявою, тоді було б дуже правдоподібно, що я поступився б перед її черговою вимогою.

Тоді пані Стецько — можна б сказати — вдарила молотком: „Пане Голово — сказала вона — пан Мороз просив, щоб пан ім'ярек був його повноважним особистим секретарем та щоб пан ім'ярек був з ним увесь час, від раня до ночі, щоб так він міг занотувати і переписувати для п. Мороза щоденні справи“.

Я поглянув на п. Мороза. Він не дивився прямо на мене, дивився прямо вперед. Було навіяним, що ця справа обговорювана з ним за закритими дверима. Він не виявляв будь-якої несподіванки і не висловив ніякої заваги.

„Пані Славо! — сказав я — пан ім'ярек не належить до осіб милочаних у приміщеннях УНСОюзу і його привацьність там навряд чи можна б вважати за побажання. Я аж ніяк не можу на це погодитись. Це абсолютно не входить в рахунок“.

„Якщо п. Мороз потребує повноважесового секретаря — продовжував я — ми можемо запропонувати йому когось з наших редакторів, зокрема Зенона Снілика, який може більше ніж задовольнити запотребування п. Мороза на секретаря та на вимовного і не-політичного дорадника“.

Пан Мороз не сказав ані слова.

Пані Слава і п. Мазур вийшли з авта, а ми продовжували нашу подорож до головної канцелярії УНСОюзу.

В наступних днях я додав одне до одного і все впадо на своє місце. Під кінець середі п. Мороз наслухався від тих, що негативно наставляли до УНСОюзу. Він виявив це скерованим до мене своїми запитаннями в авті і опісля в своїх промовах, що УНСОюз це, мовляв, нічого іншого, як американська асексуйна компанія, правління якої, Головинний Екзекутивний Комітет і Головинний Уряд складається з „американських бойсів“, цілком байдужих до української національної справи і негативно наставляють відносно української революційного руху. Зерно недовіря посяно. В наступних днях п. Мороз був уже більш стриманий у ставленнях мені запитань. В нього, мабуть, нуртувала думка: чи це приятель, з яким я їду в авті та рано і ввечері я мав нагоду з ним говорити. Він висловив довірочні твердження мені і я йому висловив про все такі ж довірочні твердження. Вони залишались довірочними.

Коли ми прибули до приміщення УНСОюзу, репортери вже чекали на інтер'єр. П. Мороз був зайнятий до якої б-ої години вечора.

Біля години 3-ої після полудня мене закликав телефоном п. Борис Поталенко, який сказав мені так: „Д-р Філіс, я негайно буду там у Вас“. Я відповів: „Мені буде приємно бачити Вас, але в якій цілі Ви приходите?“ Він сказав: „Пан Мороз бажав, щоб я був його повноважесовим секрета-

ВАЛЕНТИН МОРОЗ...

(Продовження зі стор. 1)

— заступниці державного секретаря для людських справ при Державному департаменті ЗСА і п. Спенсера Олівера, дорадника Комісії.

Вітаючи Валентина Мороза, пані Фенвік коротко розповіла дещо з його біографії і передала йому слово.

Валентин Мороз читав виготовлений український текст свідчень, а пан Борис Поталенко читав англійський переклад.

В. Мороз почав від того, що вважає, що питання прав людини — це перша адала ініціатива Заходу в психологічній боротьбі з комунізмом. „Це перший випадок після Другої світової війни, де Захід захопив ініціативу“. Раніше, — продовжував Мороз, — форми психологічної боротьби були диктовані Москвою і комуністичним світом.

Не можна порівнювати порушення прав людини між Сходом і Заходом, казав Мороз. У Москві і взагалі в комуністичному світі існує систематична і тотальна заборона прав людини, коли на Заході такі порушення трапляються у надзвичайних випадках і в специфічних країнах. „Це якраз те питання, яким Захід може вести переможну боротьбу на психологічній арені“.

Продовжуючи, Мороз говорив: „Я можу свідчити про 100,000 специфічних порушень прав людини, починаючи від мого першого арешту, коли я бачив в мого слідчого КГБ порожню анкету обвинувачення вже з підписом прокурора, тим самим даючи слідчому право вільно вписати будь-яке прізвище, дати і події щоб підтвердити обвинувачення“.

Мороз представив Комісії свої думки щодо практичного продовження боротьби за права людини в СССР, заявляючи, що Канада і Америка, як найбільші продуценти збіжжя на світі, повинні вжити використати цей факт у світовій політиці. „Коли б Америка твердо заявила, що вона перестане висилати збіжжя до Совецького Союзу аж поки Москва не переведе справжніх змін у відношенні до людських прав... Москва була б примушена серйозно застановитись над відповіддю“. Мороз підкреслював, що він не закликає до зривання торговельних, або дипломатичних відносин з Москвою, тільки до вирівнювання цих відносин.

У виступі Мороз висловив свої власні погляди на фільм „Голокост“, і на розповсюдження на Заході злочинів антиукраїнських вісток.

На закінчення Валентин

рем і я готовий почати свою функцію“. „Добре“ — сказав я — але я був з п. Морозом кожну хвилину кожної його безсонної години і я не чув, щоб він щось таке казав“. П. Поталенко ще сказав тільки „Ов“ і поклав слухавку телефону. Додам, що п. Поталенко не був тим „ім'яреком“ про якого говорила пані Стецько раніше в авті.

Це вже довго не потрібав — подумав я собі. Намагання „взяти на власність“ Валентина Мороза ще тільки збільшиться.

Протягом дня п. Мороз поінформував нас, що всі домовлені щодо зустрічей з ним повинні бути полагоженні з ним. Йому передано щоденник і він вписав в нього всі апробовані ним зустрічі. Ми намагались висинити йому важливість деяких зустрічей, але остаточно рішав він.

Повернувшись додому, ми мали вечерю. Мій син Іван збирав газетні вирізки про п. Мороза від часу його приїзду аж по цей день. Обидва вони розглядали ці вирізки. Мій син читав їх п. Морозові. Ми всі намагались перекладати. Але п. Мороз заскочив нас своїм знанням англійської мови. Він сказав, що його запас англійських слів вносить яких 3,000. Опісля він ще мав кілька розмов телефоном і пішов спати.

(В черговий частині наступної суботи: Події від четверга рано до понеділка вечора, коли п. Мороз покинув Український Народний Союз.)

Мороз сказав: „Я прийшов до Вас як свідок дійсності в Совецькому Союзі у відношенні до порушення людських прав. Але передовсім я прийшов до Вас як українець. Українці становлять 50% усіх політичних в'язнів в Совецькому Союзі. Україна і українці вложили великий вклад у боротьбу за свободу... Захід неприродно мало уваги присвячує боротьбі в Україні за людські і національні права. Я закликаю усіх, хто змагається за свободу, людські права у світі більше уваги присвятити боротьбі, яка відбувається в Україні“.

Після виступу Мороза, пані Фенвік поставила йому питання про долю о. Василя Романюка, згадуючи при тому, що вона, як і інші члени Комісії, довго старались допомогти йому. Мороз висловив, що о. Романюк не одержав Біблії, яку він вимагав, але натомість йому дали молитовник, яким і

він (Мороз) користувався. Вияснюючи справу о. Романюка, Мороз дещо розказав про стан релігії в Україні і переслідування віруючих і священників. Данте Фасбелл згадав що українці мабуть є великою загрозою для імперії, а Мороз пояснив, яке значення Україна має і що це є одною із причин чому українці так переслідують.

Відтак виступив 23-літній Петро Вінс. Син баптистського пастора Георгія Вінса, Петро став членом Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод, за що був заарештований і засуджений на один рік табору. П. Вінс почав свій виступ такими словами:

„Хочу подякувати Вам за увагу до проблеми прав людини на мій батьківщині, Україні, і за запрошення свідчити перед Вами на цю тему. Серед важливих і болючих питань, які ми сьогодні дискутуємо, я хочу порушити два: ситу-

(Закінчення на стор. 4)

У ТРИДЦЯТЬП'ЯТУ РІЧНИЦЮ...

(Закінчення зі стор. 2)

було у безвиглядній ситуації ув'язуватись в бої, в яких впадо так багато найкращих синів нашого народу. До одержаних у тій битві фізичних ран дійшли ще рани духові від докорів тих всіх кон'юктурістів.

Воля це великий дар; здобувають його лише ті, що борються і не гідний назви народу, такий народ, який не старастя розривати своїх невідлунних кайданів.

На полях боїв, у розгарті завзятих битв родиться воля. Там також родяться герої і нові борці з крові і костей тих, які полягли в боях за ідеали волі. З передуманих на „запичку“ міркувань стримліття до волі не зродиться. Нарід, який прапор боротьби підніс і постав до бою за волю не може аналізувати статистичні втрати, бо на його бойових знаменах невидима рука пророка духа поставила пророцький клич: „Боротися — побороти“. А тим, які наші втрати все ще і нині рахують — я скажу: — Рахуйте, але передусім порадуйте тих, що загинули закатовані ворогом в роках нашої неволі, то побачите, що коли б ті мільйони закатованих в неволі полягли на полю бою, то напевно наш нарід не дивався би досі невідлунних кайданів.

Ми, колишні воїни нашої Дивізії і всі воїни Української Національної Армії, горді за свій воїнський чин, бо поява наша в боротьбі проти Москви і наша віра в слушність нашої визвольної боротьби є прикладом віри в немирність визвольних ідеалів нашого народу. Ми горді за своє воїнське минуле, бо воно наснажене ідеалами, які оприділюють вартість народу. Нас не зломлює це, що по війні десь там з „тихого запічка“ лежать наші „ділячі“ дорадники альянських комісій шукати коляборантів в таборі полонених в Рівні, де тоді були конфіоновані воїни нашої Дивізії. Ми вірили в нашу боротьбу. Ми вірили, що культурний світ не може так низько впасти, щоб ради заманілих комуністичних ілюзій позбутися етичних засад, які століттями визначували вартість людської культури. Ми в таких випадках тільки дивувались, що так скоро в пам'яті нашої громадської і політичної „еліти“ зів'яли ті прекрасні цвіті, які колись наше багаточисленне громадянство прощало добровільців Дивізії, як вони маршували в струнких колонах по вулицях Львова і інших міст на святочних прощальних військових парадах. Ми вірили, що ми і це „своєрідне оточення“ провмо своє незламною вірою в немирність ідей визвольної боротьби нашого народу.

Задивлені у великій жертви наших провідників, в жертву, яку склав Головинний Отаман Симон Петлюра, полк. Євген Коновалець. Провідник ОУН Степан Бандера, генерал УПА Шухевич-Чупринка ми далше з вірою в серцях вертаємо до тих світлич часів боротьби за волю, бо знаємо, що лише того роду події минулого зближують наш нарід до великого дня світлої перемоги над ворогами нашої волі. А в тридцятьп'яту річницю великої битви нашої Дивізії у брідському котлі ми з піетизмом згадуємо наших друзів, які полягли в тій битві, згадуємо, щоб пам'ят'ю про них в народі закріпити.

На полях під Бродами не маємо могил. Колгоспні трактори загорнули їх, бо ворог боявся, щоб вони не стали місцями народного паломництва, так же як місцями народного паломництва стали словити культом піетизму могили Українських Січових Стрілців, які колись перші пішли „підносити Червону Калину“.

Та маки під Бродами знову на полях зацвіли і їхні пелюстки з вітром нашіптують зворушливу легенду про любов українського воїна до свого народу і своєї скорботної землі. Пригорнула там рідна земля і славного нашого сотника Дмитра Паліса — сина Галицької Княжої Волости і майора Паліса — сина українського степу. Пригорнула до свого лона і жде в надії, що знову з бойових позицій розсипляться стрілецькі лави у розстріляних по наших полях рідних і ще раз луною пронесеться як колись приказ: „Багнет на кріс! Вперед хлопці! За Україну вперед!“

Ми віримо, що такий день знову прийде, бо це закон історії народу, який став на шлях боротьби за волю. Ми віримо, що тільки український воїн своїм багнетом на кріс вискоротить з нашої землі московське сміття разом з сфальшаним, що ведуть по наших землях московську орду, прославляючи Москву і її кровожадних тиранів.

У П'ЯТИ СКОРБОТНИ РОКОВИНИ

СМЕРТІ НЕЗАБУТНЬОГО МОГО ЧОЛОВІКА

ЗОСИМА ІВАНОВИЧА ДОНЧУКА

буде відправлена

ПАНАХИДА

в ЧЕТВЕР, 2-го серпня 1979 р.

о 12-й год. пол.

на могилі Покійного

на Українському Православному цвинтарі

св. Андрія

в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Ласкаво прошу Друзей,

Прихильників творчості письменника

помолитися в цей день

за спокій його Душі

ПАРИСА ДОНЧУК

СВЯТИЙ ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ

ОПІКУН НАРОДУ

The Republican Party

ВАЛЕНТИН МОРОЗ...

(Продовження зі стор. 3)

ація в Українській Гельсінкській групі, членом якої я є і проблема еміграції з України...

Я хочу заповнити членів цієї Комісії, що постанови які стосуються прав людини в цих угодах (Гельсінкських) ніколи — навіть на один день — не були додержані в Україні. Центральна влада натискає на Україну більше чим на будь-яку іншу республіку в СРСР...

Наводнячи приклади репресій проти членів Української Гельсінкської групи, Петро Вінс доказав Комісії, що більшість членів цієї групи — це колишні політичні в'язні — „факт, який дає добру картину про загальну ситуацію в Україні". Далі Петро Вінс подав хроніку репресій проти Української Гельсінкської групи — серію обшуків, арештів і переслідувань, кінчаючи на арешті письменника Олеса Бердника ц.р.

„Все ж таки, група продовжує свою працю. За час її існування, група виготовила 18 меморандумів і чотири Інформаційні бюлетені, які описують порушення Гельсінкських угод в Україні".

„Група продовжує свою працю в обличчі постійних переслідувань тільки завдяки підтримці учасників українського національного руху і релігійних рухів — баптистів, адвентистів, п'ятидесятників, православних християн, уніятів-католиків і свідків Єгови. Не всі ці групи відкрито підтримують (Гельсінкську) групу, але в своїх серцях вони всі відкидають офіційну соціалістичну ідеологію і моральні протиставляються їй".

„Підтримка цього широ-

ка, який був заарештований ц.р. і зараз знаходиться під слідством.

Розповідаючи про проблему еміграції з України, Петро Вінс подав приклад жінок-баптисток, Надії Лебедєвої і Євгенії Федорчук, родини Залевських, жидів Леоніда Варвана і Володимира Кіслика. Він розповів про старання на виїзд Ніни Строкатої, Івана Кандиби, Миколи Горбала, Ольги Гейко, родини Волошуків, Марію Суприно-вич, Євгена Рябова і Вадима Смогителю.

Петро Вінс закінчив свідчення цими словами: „Право виїзду країну поселення є засадничим людським правом. Наскільки це право шанується є доказом загальної становнищої людських прав в даній державі. Всі громадяни СРСР, не тільки ті, які бажають емігрувати, є глибоко зацікавлені в цьому праві. Якість життя в країні залежить від справжнього права на еміграцію".

Після свого виступу, Петро Вінс відповідав на запитання членів Комісії й дав точний образ як КГБ і влада старалася на кожному кроці тероризувати його і його родину перед виїздом. Незалежно від натиску КГБ, до дому Вінсів приїхало около 500 людей, щоб попрощатися з ними перед їхнім виїздом до ЗСА.

Короткий виступ мала бабуся Петра Вінса, Ліда Михайлівна Вінс, мати пастора Георгія. Ліда Вінс — основник першої православної організації в СРСР „Рада родин в'язнів совісти свангеліків-християн". Вона очолювала цю Раду від самого початку — 1962 р. Ліда Вінс розповіла про страждання родини Вінсів і заявила, що віра в Бога це

СОВЕТСЬКА АТЕЇСТИЧНА...

(Продовження зі стор. 2)

істи про це кажуть так: „Для близьких похороні людини не тільки сумний момент. Трагічність події, безповоротність втрати, мимовільні роздуми про недовговічність життя, змушують людей гірко пережити втрату. Дуже часто доходить навіть до перегляду світоглядних засад. Якби недостатня в організації обрядів похорон примушували людину почувати себе захищеною перед лицем смерті. Тож не даром ця подія, як ніяка інша, залишається областю самого острого зудару з релігією" („Наука і Релігія" 1979 ч. 2, стор. 7). Звичайно, щоб коли цей зудар з релігією провадився силами лише самих атеїстів, то у висліді цієї боротьби не доводилося б мати найменших сумнівів, але, коли в допомогу атеїстам

те, що давало їм силу продовжувати існування.

Александр Гінзбург коротко розповів Комісії, що влада не хоче дозволити його приїзду до України, і разом з іншими членами родини. Шибас, який жив з родиною Гінзбургів майже 5 років, зараз у війську і тепер його перевели до спец-батальйону, щоб далі ускладнити справу його виїзду. А. Гінзбург заявив Комісії, що його дружина, Ірина, не покине СРСР без Сергія Шибаса.

Як відомо, подібні свідчення перед Гельсінкською Комісією в Конгресі дали після свого приїзду на Захід майже всі члени правозахисних рухів в СРСР.

мобілізується увесь державний апарат з поліцією і державною скарбницею, а віруючим людям робляться всілякі утиски, переслідування та покарання, що своєю жорстокістю перевищують гоніння на християн у перших віках н. е., то атеїсти можуть похвалитися деякими тимчасовими успіхами. Не зважаючи на всі ці переслідування комуністичних узурпаторів маса людей у СРСР шукає Бога, горнеться до Церкви і навіть багато молодих людей, свідомо і беззастовно, сприймаючи ці переслідування, виконують ті чи інші церковні обряди, хрестять своїх дітей і без перебільшеного страху носять на своїх грудях знак св. хреста. Про це часто зустрічаються згадки в атеїстичних виданнях. В „Радянській Україні" з 10-го грудня м.р. була про це обширна кореспонденція спеціального висланника цієї ж газети в одну з місцевостей на Сумщині, де майже всі мешканці хрестили своїх дітей, пояснюючи кореспондентові, що це „не тільки стародавня традиція, але так є, тобто зі св. хрещенням, значно певніше". В райкомі партії цьому кореспондентові заявили, що всі релігійні шлюби, хрещення і взагалі всі випадки, коли молоді попадає під вплив церкви, ретельно обліковують. „До речі, — стверджує він, — статистика тривожна!"

Ну, і слава Богу! Скажемо і ми в тон цьому ж кореспондентові. Нехай люди, врешті, звільняються від накинута їм силою атеїзму з усіма його пустопорожими советськими обрядами!

Вічна їм Пам'ять! Катерина Стахія, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

Вічна їм Пам'ять! Ана Гнатюк, сепр.

REAL ESTATE

ЕЛЛЕНВІЛЛ, Н. Й.

Близько до Союзівки дім на продаж в доброму стані, 3 спальні, ідеальні, великий город. Ціна \$42,900

MRS. GREENE
7 Elm St.
Ellenville, N. Y. 12428
(914) 647-4617

POTRIBNO

Ірвінгтон, Н. Дж.

НА ПРОДАЖ
2-РОДИННИЙ ДІМ
Біля Мейнленду, 6 і 7 км., ви-
кінчений підвал, aluminum
siding, гараж на 2 авта, тиха
вулиця.

DESNAL REALTY

749 Sanford Avenue
Newark, N.J. 07106
ОРЕСТ МОСТОВИЙ
(201) 399-3000

3 BEDROOM HOUSE.

A-1 condition on 2 1/2 acres of land.

selling by owner, Kerhonkson area.

For information call:

(914) 626-0622 — weekends

(212) 423-0639

during the week

Asking \$41,000

GLEN SPEY, N. Y.

Beautiful country, 2.5 acres or larger.

Home sites. By Mongaup River. Rest-

ricted residential. Call

DONALD J. HUNT

914-856-5670 or

914-856-1897

FLORIDA:

1 1/2 акрові будівельні

льоти близько моря,

українські родини.

Ціна \$14,000.

Інформації:

ІВАН ГАВРИЛЮК

Box 273 B Rd No. 1

Breinigsville, Pa. 18031

Tel.: (215) 285-6726

BELLEAYRE MOUNTAIN

AREA

Ski chalet on mountainside

\$45,000.

Old Estate in park \$75,000

Exquisite carriage house.

\$85,000.

Ultra Modern retreat pool

\$175,000.

Ask For Catalog "E"

HARDENBURG LANDS, Ltd

RT. 28 PINE HILL, N. Y.

914-254-5555

НАДЗВИЧАЙНА НАГОДА

На продаж в Українському

Сені, Глен Спей. — ДІМ 6

KIMHAT, дуже близько ук-

раїнських церков і Братсь-

кого Союзу.

Тел.: (914) 856-8887

по 6-й год. веч.

P I Z N E

ШУКАЮ ПЕНСІОНЕРА

— співлинка до модерного

апартаменту близько оселі

СУМА і Союзівки. Ваш рент

50 дол. місячно і пару доларів

за газ, електрику і теле-

фон. Можна займатися ого-

родництвом, квітами чи ри-

боловством. Все на місці.

Також там до винаймає мо-

дерний апартамент. Три

спальні, дві ванни. Чудова

околиця. Дешевий рент.

Тел.: веч. (212) 473-0037.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ

УНСОЮЗУ!

Найкраще місце на прийняття,

бенкети, ім'я, хрестини, то-

вариські зустрічі, відомості на

всі нагоди —

HOLIDAY INN

of Somerville

US Route 22 (E. Bound)

BRIDGEWATER, N.J. 08807

• Тел. (201) 526-9500, в україн-

ській мові (201) 526-1866.

• Власник українців та під ук-

раїнським зарядом.

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на

циментах св. Андрія в Бавід

Бруку і св. Духа — відомості на

фірми

K. M. КАРДОВИЧ

CONSTANTINE M. KARDOVICH

CYPRESS

HILLS MONUMENTS

800 Jamaica Avenue

Brooklyn, N.Y. 11208

Tel.: (212) AP 7-2332

Відкрито в кожний день, в субо-

ту, включно, від 9-5 по півночі, в

неділю 10-4 по пол.

Не бажання і для вигоди клієн-

тів, радо заведемо до Вашого

дому з проєктами і порадами.

HELP WANTED

FEMALE

ПЕТРІВКА, Н. Й.

Тел. 68-3-5555, New York, 10003

НОВІ ПЛАТІВКИ: на складі

Арха мес платівки всіх видів.

Платня за домовленням

Тел.: (212) 254-2260

ПОТРІБНО

СЕКРЕТАРКИ.

уряднички до адвокатської

канцелярії, знання машинно-

писання, стенографії, укра-

їнська мова.

Платня за домовленням

Тел.: (212) 254-2260

ПОТРІБНО

ПЕКАРЯ, ПОМІЧНИКА ПЕКАРЯ

І ПРИБІРАЛЬНИКА

для санітарної чистоти.

Добра платня і бенефіти,

юнійна фабрика з охоло-

дженням. Голоситись

особисто.

SPUDNUTS

146 Haynes Ave.

Rear of (United Air Lines

Building), Newark, N.J. 07114

Англійська мова некекне.

TOOL MAKER

Потрібно зі знанням роб-

лення пасків до годинників.

Загальна праця в роботі,

треба вміти виробляти з ри-

сунку. Платня за згодою,